

Disertační práce

Andrea Kučerová, “Státní regulace prostituce v Egyptě (1798-1952)” Oponentský posudek

Předložená disertační práce Andrey Kučerové navazuje na její magisterskou práci s podobnou tematikou zpracovanou pod názvem “Prostituce v Egyptě v první polovině dvacátého století”.

Její předmětem je tentokrát problém dozoru státních orgánů, tj. především orgánů policie a zdravotnických zařízení nad prostitucí a to především v Egyptě v uvedeném období 154 let předcházejících jeho vymanění z koloniální nadvlády v roce 1952.

Před příchodem francouzských expedičních sil pod vedením Napoleona Bonaparte neznali Egyptané, stejně jako obyvatelé jakékoli jiné muslimské země, řízený dozor státu nad pohlavním stykem, k němuž by docházelo mimo domácnost, hetero- nebo homosexuálním. Ani Korán nemá stanoveny tresty pro usvědčené pachatele, a vykonávané tresty - kamenování či bičování - vycházely nepochybně ze zvykového práva a určovány soudci podle norem jednotlivých právních škol se staly součástí právní sunny.

Cílem práce se stala nejprve cesta, po níž se systém státní kontroly prostituce dostal do Egypta, totiž prostřednictvím obou koloniálních velmocí 19. století - Francie a Velké Británie -, které ji samy vytvořily a realizovaly, ale později pod tlaky různých sociálních sil vlastních občanů od nich upustily, a dále způsoby a míra plnění záměrů sledovaných zavedenou kontrolou a reakce samotných Egyptanů na tato opatření.

Práce je založena na komparativní metodě a proto je rozvržena do tří základních kapitol věnovaných problematice vztahu jmenovaných tří států - Francie, Anglie a Egypta - a jejich společnosti k prostituci. Vývoj tohoto vztahu je sledován pak v první výkladové části každé z těchto základních částí. Ústředním thematem zde je problém kontroly prostituce státem formou kontroly, která měla zajistit především ochranu hygienickou a bránit šíření chorob zpravidla s prostitucí souvisejících. S touto kontrolou pak úzce souvisí výklad o společenské reakci na státní reglementaci vedoucí nakonec k jejímu omezení či zániku. Zde je třeba zdůraznit, že právě

srovnávání tohoto vývoje v oněch tří zemích v souvislosti s jejich politickým, sociálním a hospodářským vývojem podala autorka řadu zajímavých zjištění. Druhá výkladová část oněch tří kapitol je vyhrazena sledování sociálním problémům provozovatelů tohoto “nejstaršího řemesla” - prostitutkám, místům jejich činnosti, jejich existenčnímu postavení, příčinám prostituce, účinkům reglementace na jejich činnost, působení policie, zdravotnictví a řadě dalších otázek. Každá kapitola pak je uzavřena závěrečným hodnocením dosažených výsledků.

Problém veřejné prostituce se stal vážným sociálně ethickým a zdravotním problémem, který prudce vzrostl v Britanii a Francii v souvislosti se jejich politicko-sociálním a spolu s tím hospodářským vývojem od počátku 19. stol. Jeho růst a s ním spojená nebezpečí vedla ke snaze jej přinejmenším kontrolovat a zabránit zdravotním rizikům. Když pak koloniální politika obou těchto zemí je přivedla do Egypta, obě zavedly od chvíle svého příchodu stejná opatření, která praktikovaly ve své mateřské zemi. Autorka v této souvislosti věnuje pozornost nejen úsilí orgánů koloniální moci a domácí administrativy (v době napoleonské expedice na přelomu 18. a 19. stol. a britské okupaci a přítomnosti v Egyptě do 50tých let 20. stol.) o kontrolu prostituce, která měla chránit okupační síly, především vojsko před zdravotními riziky, nýbrž reakci, kterou tato opatření cizinců vyvolala u domácího obyvatelstva, muslimy a křesťany.

Práci uzavírá souhrnný závěr, kde jsou podány výsledky práce.

Práce je postavena na velice solidním informačním základě, pramenech (zákony a oficiální zprávy, monografie, cestopisy, dobové kroniky - s.180-187) a na velikém počtu sekundárních zdrojů (s. 187-196), a to jak evropských tak domácích, arabských, především egyptských.

Thema práce je zpracováno plně na odpovídající úrovni a to jak po stránce zpracování tematu vědeckou methodou s využitím odborných informačních zdrojů, a přehledným a methodicky jednoznačným rozvržením látky, tak po stránce odborného vyjadřování a jasnosti, srozumitelnosti textu.

Připomínek k práci nemám a považuji ji za práci po všech stránkách velice zdařilou a hodnotnou a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 29. února 2008.

Prof. dr. Veselý, CSc